

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 39/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av konsumentskyddslagen och av vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 november 2010 en proposition med förslag till lagar om ändring av konsumentskyddslagen och av vissa lagar som har samband med den (RP 220/2010 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Marjo Lahelma, justitieministeriet

- chef för lotteriförvaltningen Jouni Laiho, Polisstyrelsen
- jurist Katri Väänänen, Konsumentverket
- jurist Raisa Harju, Centralhandelskammaren
- verkställande direktör Jari Perko, Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry
- styrelseordförande Vesa Tengman, Suomen viikko-osakeyhdistys ry.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— Finlands Konsumentförbund rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det kapitel i konsumentskyddslagen som gäller marknadsföring och köp av tidsandelsbostäder, s.k. semesteraktier eller veckoaktier ska revideras. Dessutom föreslås det att bestämmelserna om förbud mot marknadsföringslotterier med krav på motprestation i konsumentskyddslagen och i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet ska upphävas. I anslutning till upphävningarna kommer lotterilagens tillämpningsområde att ses över.

Genom ändringarna i konsumentskyddslagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv som gäller tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter. Kapitlets tillämpningsområde utvidgas i enlighet med direktivet. Förutom bostäder ska bestämmelserna gälla t.ex. inkvar-

teringsrum på lustjakter och i husbilar som används på tidsindelningsbasis. Tillämpningsområdet utvidgas så att det gäller även nya långfristiga semesterprodukter, s.k. rabattsemesterklubbar, och förmedlingsavtal som gäller tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter och bytesavtal som gäller tidsdelat boende.

De föreslagna bestämmelserna motsvarar i hög grad de gällande bestämmelserna, men när tillämpningsområdet utvidgas kommer bestämmelserna att gälla fler typer av avtal. De viktigaste bestämmelserna rör näringsidkarens upplysningsplikt, konsumentens rätt att frånträda ett avtal inom 14 dagar samt förbud mot att ta emot betalningar eller betalningsförbindelser från konsumenten under ångerfristen.

Näringsidkaren ska uppfylla sin upplysningsplikt genom att använda standardformulär för information som fastställts för varje avtalstyp. Varje avtal ska åtföljas av ett standardformulär för frånträdande för att underlätta konsumentens möjligheter att utöva sin ångerrätt. Standardformulären för information och standardformuläret för frånträdande ska till sin form och sitt innehåll vara likadana i alla stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Förslaget om upphävande av förbuden mot marknadsföringslotterier med krav på motpres- tation beror på att EU-domstolen har ansett att allmänna förbud av detta slag står i strid med det direktiv som gäller otillbörliga affärsmetoder. Upphävandet innebär att rätten att delta i ett lotteri kommer att kunna begränsas så att den bara gäller dem som har köpt en nyttinghet som marknadsförs. Frågan om marknadsföringslotterier-

nas godtagbarhet ska bedömas utifrån bestämmelserna om förfaranden som strider mot god sed och otillbörliga förfaranden i konsument- skyddslagen och utifrån de övriga bestämmel- serna i lagen om otillbörligt förfarande i närings- verksamhet. Lotterilagens tillämpningsområde ändras så att lagen inte gäller marknadsförings- lotterier där det inte krävs någon annan motpres- tation än att deltagaren köper en nyttinghet eller lämnar ett anbud om köp.

De ändringar som föreslås i lagen om förmed- ling av fastigheter och hyreslägenheter och i la- gen om gränsöverskridande förbudsförfarande är ändringar av teknisk natur som följer av de ändringar som gäller tidsdelat boende.

Lagarna avses träda i kraft ungefär tre måna- der efter det att de har antagits och blivit stadfäs- ta. Direktivet ska ha genomförts senast den 23 februari 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Regeringen föreslår att det till övervägande del fullständigt harmoniserande direktivet genom- förs och att förbuden mot marknadsföringslotte- rier med krav på motprestation upphävs. Utskot- tet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

I fråga om genomförandet av direktivet anser utskottet att den viktigaste ändringen är att kon- sumentskyddet breddas så att det också gäller långfristiga semesterprodukter och andra inkvar- teringsrum än bostäder. Ändringarna bidrar till bättre villkor för finländska konsumenter, fram- för allt på europeiska semesterorter men också i Finland.

I fråga om marknadsföringslotterier ändras den nationella lagstiftningen så att den stämmer överens med EU-domstolens dom C-304/08 som gällde marknadsföringslotterier med krav på motprestation. Därmed blir marknadsföringslot- terier med krav på motprestation tillåtna och rätten att delta i lotterier får begränsas så att den bara gäller dem som köper den marknadsförda nyttingheten. Lagändringen gör det alltså möjligt

att begränsa rätten att delta i marknadsförings- lotterier, men i övrigt ska samma principer som tidigare gälla för dessa. Bedömningen av huruvi- da lotteriet är godtagbart ska fortfarande göras enligt de generella bestämmelserna i konsument- skyddslagen. Konsumentverket har upprättat an- visningar om marknadsföringslotterier och ser som bäst över dem. Kriterierna för godtagbarhet beskrivs också i motiveringen till propositionen (s. 14).

Marknadsföringslotterier har ordnats redan i ca 30 år nu. Principerna för dem är etablerade och inga stora förseelser har påträffats hittills. Med hänvisning till Polisstyrelsens utlåtande ser utskottet det som viktigt att Konsumentverket noga övervakar bestämmelserna. Extraförmåner får fortfarande inte dominera det samlade in- tryck som reklamen ger. Likaså är det angeläget att se till att bestämmelserna om tillståndsplik- tig lotteri- och spelverksamhet inte kringgås med hjälp av marknadsföringslotterier. Konsu- mentverket bör väga in den här gränsdragningen i arbetet med de nya anvisningarna.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar.

Helsingfors den 25 januari 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
medl. Hannu Hoskonen /cent (delvis)
Harri Jaskari /saml (delvis)
Matti Kangas /vänst
Miapetra Kumpula-Natri /sd (delvis)
Jouko Laxell /saml
Päivi Lipponen /sd (delvis)

Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /saml (delvis)
Sirpa Paatero /sd
Oras Tynkkynen /gröna
Markku Uusipaavalniemi /saf (delvis)
Ulla-Maj Wideroos /sv (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.